مقایسه تطبیقی الگوهای محیطی پارک ساحلی شغاب بوشهر و ساحل بابلسر

سیده فاطمه سید خلخالی[۱] * احمدرضا کشتکار قلاتی[۲]

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری منظر،دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور، khalkhali.mahta@gmail.com
۲- استادیار معماری، دانشکده عمران، معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،ایران،
Ahmadrk60@yahoo.com

چکیده

نخستین سکونتگاه‌های انسانی در حاشیه عرصه‌های آبی انتخاب و با توسعه و رونق روز افزون، بستر تعالی انسان و مهد تمدن‌های باستانی گشتند. اما آنچه در مناطق ساحلی بیش از هر چیز اهمیت می‌یابد، حضور دریا و تمایل افراد برای ورود به آب است. به همین خاطر، وظیفه یک معمار منظر برای ایجاد فضایی دلپذیر در محیط ساحلی، با شناخت کیفیات دریا و نقش آن در منظر ساحلی آغاز می‌شود. در این راستا، با بررسی دو ساحل مذکور به عنوان نمونه، به اهمیت موضوع الگوهای محیطی پی برده و به این سوال پاسخ می‌دهیم که: طراحی منظر ساحلی با توجه به چه الگوهایی صورت می‌گیرد؟ این مقاله بر آن است تا با روش توصیفی – تحلیلی و با استفاده از شواهد دو نمونه از سواحل ایرانی، از لحاظ الگوهای محیطی به طور تطبیقی همراه با شیوه نتیجه‌گیری منطقی به بیان اشتراکات و افتراقات آن‌ها بپردازد. نتایج حاصله حاکی از آن است که الگوهای محیطی یکی از کارکردهای اساسی طراحی منظر ساحلی است که موجب تغییرات بنیادی در خلق سواحل با ویژگی‌های خاص هر منطقه می‌گردد. طراحان منظر با بکارگیری صحیح این الگوها به الگوهای ساحلی انسان محور دست می‌یابند و نهایتا به ارتقاء گردشگری ساحلی آن کمک می‌نمایند.

واژه‌های کلیدی: ساحل، پارک ساحلی شغیب، ساحل بابلسر، الگوهای محیطی،

۱- مقدمه

طراحی نوار ساحلی تأثیر مستقیمی بر ساختار شهر، کیفیت اکولوژیک و نحوه زندگی شهروندان دارد. شهرهای ساحلی در قبال تهدیدات، فرصت‌های فراوانی برای راه‌های خلاق دارا می‌باشند که به شهرهای ساحلی نقش کاتالیزور مثبتی به عنوان"دروازه توسعه شهرهای داخلی " می‌دهند[۱]. استفاده بهینه از قوت‌ها و فرصت‌های موجود در شهرهای ساحلی در گرو اعمال رویکردی مؤثر در این نواحی است. خلق فضای ساحلی بر اساس الگوهای محیطی این امکان را به طراحان خواهد داد که طراحی آنها، بر اساس الگوها و مطابق با نیازهای فرهنگی و اجتماعی حال حاضر و در نهایت بدست آوردن رضایتمندی مردم از خلق فضای ساحلی صورت گیرد[۲]. ایران همانند بسیاری از کشورها با تخریب تدریجی سواحل مواجه است. این تخریب دارای آثارسوء زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی بوده و در صورت استمرار، زیست انسان‌ها در پهنه‌های تخریب‌ها، اقدامات همه جانبه‌ای نیاز است تا ضمن حفظ منابع پایه در مناطق ساحلی، بتوان زمینه و شرایط بهره‌برداری منطقی و اصولی از این نواحی را فراهم نمود[۳]. هدف از این پژوهش، شناخت، بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل تأثیرگذار الگوهای محیطی مرتبط و ارزیابی دو نمونه فضای ساحلی پارک شغیب واقع در بندر بوشهر و ساحل بابلسر مازندران است، تا از این طریق بتوان بستری